

Huvudman

Engelska skolor och förskolor i Sverige AB, 556569-9302
office@esnovia.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Engelska skolan Novia i Stockholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 6 juli 2023

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Engelska skolor och förskolor i Sverige AB att senast **tisdag den 17 december 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Engelska skolor och förskolor i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Engelska skolor och förskolor i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisningen i samhällsorienterade ämnen (samhällskunskap, religion, historia och geografi) på mellan- och högstadiet ges av legitimerade och behöriga lärare, om lärarna inte omfattas av något av undantagen från detta krav.
2. Huvudmannen ska i sin redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över de lärare som arbetar på skolan där det framgår om de är obehöriga eller saknar legitimation och där det

framgår i vilka ämnen de saknar behörighet eller om de är olegitimerade samt vilken anställningsform de har. För de olegitimerade eller obehöriga lärare som är visstidsanställda ska det framgå för vilken tidsperiod de är anställda, samt på vilket sätt huvudmannen har försökt rekrytera behöriga lärare till tjänsterna. Eventuella annonser ska bifogas redovisningen. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Engelska skolor och förskolor i Sverige AB avseende brister rörande undervisning utifrån ämnets syfte och centrala innehåll samt tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser tillstånd att bedriva engelskspråkig undervisning, undervisning enligt timplanen, studiehandledning på modersmålet, mottagande och undervisning av nyanlända elever och anställning av lärare.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:3348) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 genomfört en tillsyn under första verksamhetsåret av Engelska skolan Novia i Stockholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande lärare, undervisningens innehåll, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, utvecklingssamtal, betygssättning och nationella prov, trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden, elevhälsan, elevers inflytande, styrning av verksamheten, förutsättningar för utbildningen, klagomålshanteringen samt huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Skolinspektionen har den 6 juli 2023 beslutat att förelägga Engelska skolor och förskolor i Sverige AB att senast den 8 januari 2024 vidta åtgärder för

att avhjälpa brister rörande tillstånd att bedriva engelskspråkig undervisning, undervisning enligt timplanen, studiehandledning på modersmålet, mottagande och bedömning av nyanlända elever, att undervisning ges av legitimerade och behöriga lärare, anställning av lärare samt undervisning utifrån ämnens syfte och centrala innehåll samt tillgång till ändamålsenliga lokaler.

Engelska skolor och förskolor i Sverige AB har den 27 december 2023 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av förelägget. Huvudmannen har även inkommit med kompletterande redovisning den 2 april, 6 maj samt 11 juni 2024.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Engelska skolor och förskolor i Sverige AB har följt förelägget.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i tidigare beslut, den 6 juli 2023, förelagt Engelska skolor och förskolor i Sverige AB att se till att undervisningen i matematik, svenska, natur- och samhällsorienterande ämnen och teknik bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, om inte lärarna omfattas av något av undantagen från dessa krav.

Huvudmannen har i sin redovisning av åtgärder samt i kompletteringar inkommit med en lista över alla anställda lärare där det framgår att sju lärare saknar lärarlegitimation och att ett flertal lärare saknar behörighet i något ämne som de undervisar i.

Huvudmannen har beträffande samtliga lärare som saknar legitimation eller är obehöriga åberopat undantagsbestämmelsen i 2 kap. 18 § skollagen. Vidare uppger huvudmannen att det inte finns någon annan legitimerad och

behörig lärare att tillgå inom huvudmannens organisation för att besätta de tjänster där lärare som saknar legitimation eller behörighet tjänstgör. Huvudmannen har angett att skolan förbättrar lärarnas kompetenser varje läsår utifrån individuella planer. Huvudmannen har inte angett om det är möjligt att genom tjänstefördelning uppnå högre behörighet.

Undervisning i årskurs 1–3

Av listan som huvudmannen inkommit med framgår att nio lärare undervisar i årskurs 1–3. Av dessa saknar tre lärare legitimation. Antalet lärare som saknar legitimation eller behörighet att undervisa i matematik är tre lärare, i svenska är det fem lärare och i samhällsorienterande ämnen är det fyra lärare.

Huvudmannen har inkommit med en annons av vilken det framgår att huvudmannen i december 2023 har sökt klasslärare för förskoleklass till årskurs 3. Huvudmannen har uppgett att de anställt en legitimerad lärare med behörighet för förskoleklass till årskurs 6 som undervisade årskurs 2 under vårterminen 2024.

Undervisning i naturorienterande ämnen

Av dokumentationen framgår att det finns en lärare som undervisar i kemi och biologi på högstadiet men är obehörig att undervisa i ämnena.

Huvudmannen har i februari 2024 annonserat efter lärare i matematik, naturorienterande ämnen och teknik i årskurs 7–9 för läsåret 2024/25. På skolans hemsida framgår också att de söker efter lärare i matematik och naturorienterande ämnen. Huvudmannen har även uppgett att de under vårterminen 2024 anställt en vikarie i högstadiet som är behörig i matematik.

Undervisning i samhällsorienterande ämnen

Av utredningen framgår att två obehöriga lärare undervisar i samhällsorienterande ämnen på mellan- och högstadiet. Ytterligare två obehöriga lärare som undervisar i samhällsorienterande ämnen ska avsluta sina anställningar enligt huvudmannen.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon lärare att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen och i så stor

utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder om inte undervisningen avser modersmål. (2 kap. 18 § skollagen)

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare tillfälligt bedriva undervisningen. (Prop. 2010/11:20 s. 84 f.)

Beträffande 2 kap. 18 § skollagens andra stycke anges att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare eller förskollärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. (Prop. 2009/10:165, s. 653)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt finns brister vid Engelska skolan Novia när det gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare. Trots tidigare föreläggande saknas det fortsatt behöriga lärare i matematik, svenska, samhällsorienterande ämnen, kemi och biologi.

Av utredningen framgår att huvudmannen i februari 2024 vidtagit åtgärder genom att försöka rekrytera legitimerade och behöriga lärare för undervisning i kemi och biologi för läsåret 2024/25. Det framgår också av skolans hemsida att skolan annonserar efter lärare i matematik och naturorienterande ämnen. Huvudmannen har också i december 2023 annonserat efter behöriga lärare för förskoleklass till årskurs 3. Vidare framgår att en legitimerad lärare med behörighet för undervisning i förskoleklass till årskurs 6 anställts våren 2024. Det framgår inte av utredningen att huvudmannen gjort något försök att rekrytera behöriga lärare i samhällsorienterande ämnen för mellan- och högstadiet.

Huvudregeln i skollagen innebär att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av både lag och förarbeten framgår att användande av lärare utan legitimation och utan rätt behörighet endast ska ske undantagsvis och under en begränsad tid. Av förarbetena framgår vidare att huvudmannen är skyldig att försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som ska bedrivas. Härvid ingår att dels försöka rekrytera behöriga lärare, dels att vid tjänstefördelning av befintlig personal planera

så att eleverna i så hög utsträckning som möjligt får undervisning av lärare med behörighet för aktuella ämnen och årskurser.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har gjort försök att rekrytera lärare för undervisning i årskurs 1–3 samt i matematik och naturorienterande ämnen i högstadiet och därmed följt föreläggandet i de delarna. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att huvudmannen behöver göra ytterligare försök att rekrytera behöriga lärare i dessa årskurser och ämnen.

Skolinspektionen bedömer att det fortfarande föreligger brister vid Engelska skolan Novia då det gäller att undervisningen ska ges av legitimerade och behöriga lärare i samhällsorienterande ämnen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Engelska skolor och förskolor i Sverige AB:s verksamhet vid Engelska skolan Novia uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisningen ges av legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Engelska skolor och förskolor i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Avstående från ingripande

Undervisning utifrån ämnets syfte och centrala innehåll samt tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i verksamheten då huvudmannen inte hade säkerställt att det fanns tillgång till ändamålsenliga lokaler för undervisningen i ämnet slöjd. Enligt Skolinspektionens bedömning tillhandahöll inte skolan de lokaler och den utrustning som krävs för att eleverna ska kunna använda maskiner med hänsyn till säkerhet och gällande föreskrifter, vilket är en del av ämnets centrala innehåll och även en förutsättning för att uppnå betyg i ämnet slöjd.

Huvudmannen har i en komplettering redogjort för att en slöjdsal beräknas stå klar höstterminen 2024. Vidare framgår att huvudmannen har inhandlat

snickarbänkar som är färdiga för montering under höstterminen 2024, beställning av ytterligare verktyg, redskap och maskiner kommer enligt huvudmannen att göras före sommaren.

Rättslig reglering

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap. 8 § skollagen).

Av kursplanen för ämnet slöjd framgår i det centrala innehållet för årskurserna 1–9 att eleverna i undervisningen ska arbeta med metall, textil, trä och andra material. Vidare ska undervisningen behandla verktyg, redskap och maskiner, hur de benämns och hur de används på ett säkert och ändamålsenligt sätt. Vidare framgår att ämnet syftar till att eleverna ska ges möjligheter att utveckla kunskaper om arbetsmiljö och säkerhetsfrågor i samband med slöjdarbete. (Lgr 22, 5.17 Slöjd)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att en slöjdsal kommer att iordningsställas under höstterminen 2024.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2). Engelska skolor och förskolor i Sverige AB:s verksamhet vid Engelska skolan Novia uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning utifrån ämnets syfte och centrala innehåll samt tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att iordningsställa en slöjdsal under höstterminen 2024. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Tillstånd att bedriva engelskspråkig undervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Engelska skolan Novia inte efterlevde författningskraven eftersom delar av

undervisningen bedrevs på engelska trots att huvudmannen saknade tillstånd för detta.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med den 27 december 2023 framgår att huvudmannen har sökt tillstånd för att bedriva undervisning på engelska. Ansökan kom in till Skolinspektionen den 3 oktober 2023 och ett bifallsbeslut fattades den 11 mars 2024.

Rättslig reglering

Skolinspektionen får besluta att en huvudman får anordna delar av undervisningen på engelska givet att vissa särskilda krav är uppfyllda. Ett sådant beslut ska avse en viss skolenhet. (9 kap. 18 § skolförordningen [2011:185])

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisning enligt timplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Engelska skolan Novia inte uppfyllde författningskraven gällande den garanterade undervisningstiden. Av utredningen framgick att det fanns brister i arbetet med att ge eleverna minst den garanterade undervisningstiden i ämnena bild, musik, slöjd, teknik, idrott och hälsa och de samhällsorienterade ämnena. Utredningen visade vidare att verksamheten inte hade använt sig av skolans val.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med den 27 december 2023 framgår att huvudmannen nu använder sig av skolans val och att tid reducerats från nämnda ämnen, dock inte mer än högst 20 procent till förmån för skolans val.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen).

Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i timplan för grundskolan (9 kap. 3 § skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen).

Av timplanen för grundskolan framgår bland annat att en elev har rätt till 70 timmar musik på lågstadiet, 333 timmar samhällsorienterade ämnen på mellanstadiet och 280 timmar idrott och hälsa på högstadiet. Vidare framgår att vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller en ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas. (Bilaga 1 till skolförordningen)

Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden (9 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Engelska skolan Novia inte uppfyllde författningskraven gällande studiehandledning på modersmålet. Skolinspektionen bedömde att det fanns brister i skolans arbete med att säkerställa att elever med behov av studiehandledning på modersmålet fick det. Av utredningen framgick att det fanns elever på skolan som var i behov av studiehandledning på azerbajdzjanska, ryska och armeniska men som inte fick det.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med den 27 december 2023 framgår att ingen elev hade behov av studiehandledning på modersmålet utifrån de kartläggningar som gjordes i början av läsåret. I en komplettering som inkom den 2 april 2024 redogör huvudmannen för varför de elever som bedömdes ha behov av studiehandledning på modersmålet i beslutet den 6 juli 2023 efter en kartläggning i början av läsåret 2024/25 inte längre bedömdes ha det behovet. Av kompletteringen framgår även att det nu är en elev som får studiehandledning på ryska efter att en kartläggning gjordes i slutet av höstterminen 2023.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. En elev får ges studiehandledning på ett annat språk i stället för på modersmålet, om det finns särskilda skäl. (5 kap. 4 § skolförordningen)

En nyanländ elev, som har tagits emot i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Mottagande och undervisning av nyanlända elever

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Engelska skolan Novia inte uppfyllde författningskraven gällande mottagande och undervisning av nyanlända elever. Skolinspektionen konstaterade att det saknades rutiner för att kartlägga nyanlända elevers kunskaper.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med den 27 december 2023 framgår att rektorn utser den personal som är mest lämpad att göra kartläggningen av en nyanländ elevs kunskaper. Kartläggningen görs utifrån Skolverkets kartläggningsmaterial. Resultatet av kartläggningen ingår i det underlag för beslut om placering i en undervisningsgrupp och årskurs som är lämplig.

Rättslig reglering

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig. Rektorn ansvarar för att bedömningar görs. En bedömning ska göras skyndsamt. En nyanländ elev vars kunskaper har bedömts ska placeras i den årskurs som är lämplig med hänsyn till elevens ålder, förkunskaper och personliga förhållanden i övrigt. (3 kap. 12 c–d §§ skollagen)

När en nyanländ elevs kunskaper bedöms ska Skolverkets kartläggningsmaterial för bedömning av nyanlända elevers kunskaper användas som underlag för bedömningen. I vilken omfattning kartläggningsmaterialet ska användas bestäms utifrån den enskilda elevens förutsättningar och behov. (1–3 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2016:10] om underlag för bedömning av nyanlända elevers kunskaper)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anställning av lärare**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 6 juli 2023 bedömde Skolinspektionen att verksamheten vid Engelska skolan Novia inte uppfyllde författningskraven avseende anställning av lärare. Av utredningen framgick att fem lärare saknade lärarlegitimation och hade anställning utan tidsbegränsning.

Engelska skolor och förskolor i Sverige AB har i redovisning den 27 december 2023 meddelat att de har anställt en lärare efter Skolinspektionens beslut. Huvudmannen har inkommit med ett anställningsbevis för anställning tillsvidare och lärarlegitimation för läraren.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation får anställas som lärare eller förskollärare i skolväsendet utan tidsbegränsning. Den som inte har legitimation som lärare får dock anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning, om han eller hon ska undervisa i modersmål. (2 kap. 20 § skollagen)

I fråga om tidsbegränsning av en anställning som lärare eller förskollärare i skolväsendet gäller, utöver bestämmelserna i lagen (1982:80) om anställningsskydd, att den som ska bedriva undervisning enligt 18 § får anställas för högst ett år i sänder. (2 kap. 21 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Anna Malmenfelt.

Utredaren Fanny Stenberg har varit föredragande i ärendet.